

використовувати нові форми управління фінансовими ресурсами, економічно вигідні для формування, становлення і розвитку господарств нової формації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент / И.А. Бланк – К.: Ника-Центр, 2004. – 528 с.
2. Головин А.А. Повышение эффективности функционирования фермерских хозяйств / А.А. Головин – Курск: КГСА, 2006. – 370 с.
3. Топіха І.Н. Економіка аграрних підприємств: курс лекцій / І.Н. Топіха; Миколаївський державний аграрний університет. – Миколаїв: Видавничий відділ МДАУ, 2005. – 320 с.
4. Шульський М.Г. Фермерство: проблеми становлення і розвитку. – Монографія. – Львів, 2004. – 392с.

УДК 330.322.01

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ НА ПРИКЛАДІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Норкіна О.М. – к.т.н., Херсонська державна морська академія

Постановка проблеми. Інвестиції є рушійною силою всіх економічних процесів у державі та важливою складовою формування валового національного продукту. Продовження економічних реформ в Україні, спрямованих на інтеграцію в європейську спільноту, потребує якісно нового підходу до організації інвестиційної діяльності, особливо у питаннях розробки інвестиційної стратегії. Важливим елементом стратегії є визначення інвестиційної привабливості регіону для вкладання коштів. Вирішення проблеми оптимального спрямування зовнішніх та внутрішніх інвестиційних ресурсів дозволить прискорити соціально-економічний розвиток регіонів та сприятиме покращенню загальної економічної ситуації у державі.

Стан вивчення проблеми. Теоретичним та методичним аспектам організації інвестиційної діяльності присвячено багато наукових праць. Серед зарубіжних учених, що сформуvalи науковий підхід до інвестування, можна відзначити Є. Брігхема, М. Брю, Д. Гофмана, М. Портера, Ф. Рут, П. Самуельсона, П. Фішера, У. Шарп та інших.

Удосконаленню та розвитку сфери інвестування в Україні сприяли дослідження таких науковців, як Л.М. Борщ, О.Д. Вовчак, В.М. Грідасова, О.Д. Данілова, М.П. Денисенка, А.П. Дуки, А.А. Пересади, А.С. Музиченко, В.Г. Федоренко, А.В. Череп, Б.М. Щукіна.

Завдання і методика досліджень. Основним завданням наукового дослідження є адаптація теоретичних основ розробки інвестиційної стратегії до реальних економічних умов України. Державна політика розвитку регіонів

потребує удосконалення механізмів залучення інвестицій, що можливо лише за рахунок розробки єдиної методики аналізу та оцінки інвестиційного потенціалу областей. Дана методика дозволить диференціювати регіональні сфери інвестування на пріоритетні, перспективні та безперспективні. Таке розподілення дасть можливість оптимізувати джерела надходження інвестиційних ресурсів, їх вартість та спрямованість, координувати їх обсяг, часові параметри.

Результати досліджень. Інвестиційна стратегія є довгостроковим узагальненим планом управління капіталом [6]. Вона обирається відповідно до стану та прогнозів щодо макроекономічного середовища, інвестиційного ринку, самого інвестора, сфери його бізнесу та ділових інтересів. Інвестиційна стратегія – це довгостроковий план, система концептуальних цілей і важелів для їх досягнення.

Рисунок 1. Схема формування інвестиційної стратегії

Формування стратегії є дослідженням довгострокових напрямів розвитку інвестора. На рисунку 1 представлено орієнтовну послідовність дій при розробці інвестиційної стратегії.

З наведеної схеми можна побачити, що після оцінки поточних активів інвестора, аналізу ринків та джерел інвестиційних ресурсів, ключовим моментом є вибір галузі, регіону та об'єкта інвестування. У даному науковому дослідженні зупинимось більш докладно на такому аспекті, як аналіз та оцінка інвестиційної привабливості регіону на прикладі Херсонської області.

На рисунку 2 зображено динаміку обсягів прямих іноземних інвестицій у Херсонську область. Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, внесених в економіку області, станом на 1 січня 2011 року становив 202,8 млн. дол. США, що на 2,7% більше обсягів інвестицій на початок 2010 року [2].

У розрахунку на одну особу припадає 186,2 дол. США. Інвестиції надійшли з 44 країн світу. До п'ятірки основних країн-інвесторів, на які припадає 86% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр, Сполучене Королівство, Нідерланди, Казахстан та Німеччина. Найбільші обсяги іноземних інвестицій зосереджено на підприємствах промисловості.

Станом на 01 жовтня 2011 року загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, вкладених в економіку області, становить 196,9 млн. дол. США, що на 0,6% менше обсягів інвестицій порівняно з початком 2011 року.

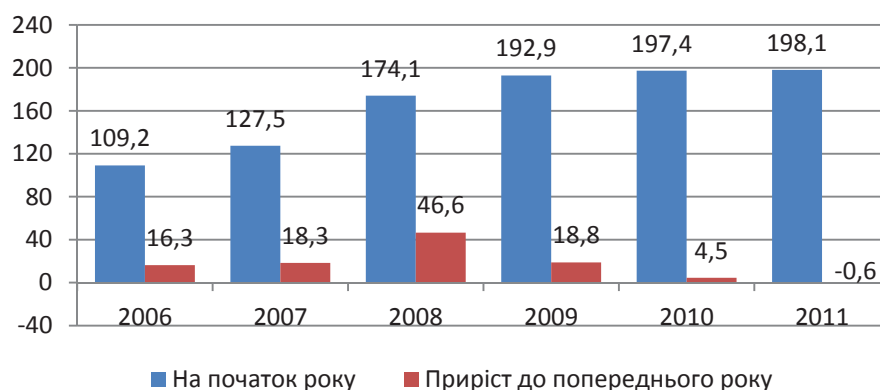

Рисунок 2. Прямі іноземні інвестиції у Херсонську область (млн. дол. США)

Обсяг прямих іноземних інвестицій, вкладених в економіку області з країн ЄС, становить 162,7 млн. дол. США (82,6% від загального обсягу), з країн СНД – 17,4 млн. дол. США (8,8%), з інших країн світу – 16,8 млн. дол. США (8,6%).

Загальний обсяг капіталу нерезидентів, включаючи інший капітал, на 01 жовтня 2011 року становить 279,8 млн. дол. США, що на 0,6% менше ніж на 01 січня 2011 року.

За станом на 01 жовтня 2011 року прямі іноземні інвестиції вкладалися нерезидентами з 43 країн світу. До п'ятірки основних країн-інвесторів, на які

припадає 87% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр, Великобританія, Нідерланди, Казахстан та Німеччина.

Розподіл прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності наведено на рисунку 3 [3].

Найбільше зниження обсягу інвестицій спостерігалось у таких галузях економіки: металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів - на 28,6%, переробна промисловість – на 1,2%, сільське господарство, мисливство, лісове господарство – на 1,1%. Але необхідно зазначити, що було відмічено збільшення обсягу інвестицій у такі галузі, як: виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – на 2,5%, виробництво та розподілення електроенергії, газу та води – 1,3%, оптову торгівлю та посередництво в оптовій торгівлі – 1,6%, будівництво – 0,4% [ОДА].

Пріоритетними серед іноземних інвесторів щодо вкладень капіталу залишаються підприємства з виробництва харчових продуктів, напоїв, оптової торгівлі.

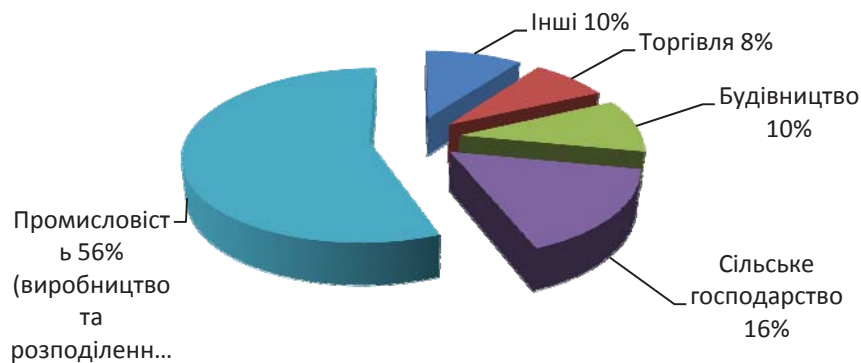

Рисунок 3. Прямі іноземні інвестиції за видами економічної діяльності на 01.10.2011р. (% до загального обсягу по області)

Протягом січня-червня 2011 року у розвиток економіки області підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування вкладено 780 млн. грн. капітальних інвестицій. Найвагомішу частку з них (84,7% від загального обсягу) становлять інвестиції в основний капітал (капітальне будівництво та придбання машин і обладнання). Найбільшу частку (55,7% або 368,1 млн. грн.) інвестицій в основний капітал, освоєно за рахунок власних коштів підприємств та організацій, за рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 2,2% (14,2 млн. грн.) інвестицій в основний капітал, що майже в 2,2 рази більше показника відповідного періоду 2010 року.

У технологічній структурі інвестицій в основний капітал переважали витрати на будівельні і монтажні роботи – 213,7 млн. грн. Найбільшу частку (34,9%, або 266,9 млн. грн.) усіх інвестицій в основний капітал спрямовано у розвиток сільськогосподарського виробництва.

У січні-червні 2011 року порівняно з аналогічним періодом 2010 року обсяг капіталовкладень у розвиток промислової галузі збільшився на 39,8%, а їхня частка у загальних обсягах інвестицій в основний капітал становила 28,0% (213,7 млн. грн.). Також у звітному періоді відбулося збільшення обсягу

інвестицій у галузі транспорту та зв'язку на 34,0%. Збільшилися інвестиції у соціальну сферу, зокрема в освіту. Обсяг капіталовкладень в освіту зріс на 82,9% та склав 3,3 млн. грн. [3].

Загальна оцінка інвестиційної привабливості регіону може включати такі показники:

- рівень економічного розвитку регіону (валовий регіональний продукт (ВРП), обсяги створюваного ВРП на душу населення, рівень безробіття);
- наявність інвестиційної інфраструктури (будівельні фірми, банківська система, енергозабезпечення регіону);
- рівень інженерної і транспортної інфраструктури;
- рівень соціального розвитку регіону (рівень життя й доходи населення, демографічні показники, наявність трудових ресурсів, статеві-віковий склад населення, розподіл на сільське і міське населення, рівень злочинності);
- роль і ділові якості регіональних органів влади в забезпеченні розвитку регіону, сприянні виробництву і підприємництву;
- стан місцевих ринків (їх організація й наповнення, міжрегіональні економічні зв'язки).

Використовуючи наведену систему показників, можна дати комплексну характеристику Херсонської області та оцінити її інвестиційну привабливість.

Кількість наявного населення Херсонської області станом на 01 вересня 2011 року склала 1085,651 тис. осіб, з яких:

- міське – 663,235 тис. осіб, або 61,1%;
- сільське – 422,380 тис. осіб, або 38,9%.

Валовий регіональний продукт Херсонської області за період з 2004 по 2010 роки наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Динаміка валового регіонального продукту Херсонської області за 2004-2010 роки

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Всього, у фактичних цінах, млн. грн.	5200	6469	7565	9034	13174	13436	13651
У розрахунку на одну особу, у фактичних цінах, грн.	4546	5713	6744	8122	11944	12256	12515
У порівнянних цінах, у відсотках до попереднього року	111,2	99,2	104,0	100,4	109,8	93,0	101,6

Середньомісячна заробітна плата працівників по містах та районах області за жовтень 2011 року склала 2045,00 грн., зросла по відношенню до жовтня 2010 року на 14,8 %, що більш ніж у 2 рази перевищує розміри соціальних гарантій – мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму для працездатної особи, які з 01 грудня 2011 року встановлені в розмірі 1004,00 грн.

Середньомісячна заробітна плата за січень – листопад 2011 року зросла на 14,2% порівняно з відповідним періодом 2010 року і становила 1945,0 грн.

За даними Головного управління статистики у Херсонській області, станом на 01 грудня 2011 року заборгованість із заробітної плати мали 66 суб'єктів господарювання у 12 районах та 3 містах обласного значення на суму 22556,0 тис. грн., з них 40 – економічно активних підприємств на суму 8607,9

тис. грн. На 16 підприємствах-банкрутах заборгованість із заробітної плати склала 13651,1 тис. грн, на 10 економічно неактивних – 297,0 тис. грн.

Динаміку рівня безробіття у регіоні наведено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Рівень та структура безробіття у Херсонській області

	Кількість зареєстрованих безробітних	
	На 1 жовтня 2011 року, осіб	у % до 1 жовтня 2010 року
Безробітні – всього	7132	102,9
з них:		
жінки	4154	100,5
молодь у віці до 35 років	2837	104,9
особи, які потребують особливого соціального захисту	1795	101,0
особи, які вивільнені з економічних причин	475	81,2
особи, які проживають у сільській місцевості	2302	99,9

Станом на 1 жовтня 2011 року у реєстрі Херсонської області налічувалось 30716 суб'єктів господарської діяльності, з них 28974 або 94,3% – юридичні особи.

Таблиця 3 – Темпи росту обсягів промислового виробництва у Херсонській області

	Січень – березень 2011 року в порівнянні з січнем – березнем 2010 року, %	Січень – вересень 2011 року в порівнянні з січнем – вересням 2010 року, %
Всього по промисловості, у тому числі:	96,9	92,3
- виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	87,8	82,9
- легка промисловість	75,2	78,4
- целюлозно-паперова та поліграфічна промисловість; видавнича справа	124,6	96,2
- нафтоперероблення	-	-
- хімічна і нафтохімічна	104,9	85,6
- металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	111,2	138,9
- машинобудування, монтаж та ремонт машин та устаткування	118,3	104,9
- виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	92,1	86,6

За видами економічної діяльності структура суб'єктів господарювання характеризується відносною стабільністю. Більше половини з них припадає на такі види діяльності, як торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку; сільське господарство, мисливство, лісове господарство, рибальство, рибництво; надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культури та спорту; операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям. Динаміка обсягів

промислового та сільськогосподарського виробництва у регіоні наведена у таблицях 3 та 4.

У січні-вересні 2011 року підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 269632 тис. грн., що на 12,8% менше проти відповідного періоду попереднього року.

Таблиця 4 – Основні характеристики сільськогосподарського виробництва у Херсонській області

	Одиниці виміру	За станом на 01 січня 2010 року	За станом на 01 жовтня 2011 року
Кількість сільськогосподарських підприємств	од.	604	545
Фермерських господарств	од.	2647	2393
Площа сільськогосподарських угідь (по всіх товаровиробниках, включаючи підсобні господарства)	тис. га	1971,1	1970,7
з них:			
- ріллі;	тис. га	1777,6	1777,2
- зрошувальних земель;	тис. га	426,4	426,4
у % від загальної площі сільгоспугідь	%	21,6	21,6
- пасовищ.	тис. га	156	155,6
Обсяг сільськогосподарського виробництва (в усіх категоріях господарств)	млн. грн.	4029,6	4268,3
у тому числі:			
рослинництво;	млн. грн.	2995,3	3421,1
тваринництво.	млн. грн.	1034,3	847,2

За січень-червень 2011 року підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 133251 тис. грн., що у порівняних цінах становить 77,7% до обсягів будівництва січня-червня попереднього року.

Обсяг експорту товарів за січень-серпень 2011 року становив 239,7 млн. дол. США, імпорту – 145,4 млн. дол. Порівняно з січнем-серпнем 2010 року експорт збільшився на 15,9%, імпорт – на 49,2%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 94,3 млн. дол. (у січні-серпні 2010 року – 109,3 млн. дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту складав 1,6 (за січень-серпень 2010 року – 2,1).

Основу товарної структури зовнішньої торгівлі області склали продукти рослинного походження, недорогоцінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, готові харчові продукти.

Транспортна мережа загального користування Херсонської області характеризується показниками, наведеними у таблиці 5.

Роздрібний товарооборот торгової мережі підприємств Херсонської області за 3-й квартал 2011 року склав 4472,2 млн. грн. (4109,6 грн. на душу населення) що на 10,2% вище за аналогічний період 2010 року. Роздрібний товарооборот ресторанного господарства за 3-й квартал 2011 року склав 59,2 млн. грн. (54,4 грн. на душу населення), що на 3,9% нижче за аналогічний період 2010 року.

У сфері послуг доход від реалізації (включаючи ПДВ) за 3-й квартал 2011 року склав 1966,6 млн. грн. (1809,4 грн. на душу населення), що на 6,0% вище за аналогічний період 2010 року.

Таблиця 5 – Показники експлуатації різних видів транспорту за 2011 рік

	Перевезено вантажів		Вантажооборот	
	тис. т.	у % до 2010р.	млн. км.	у % до 2010р.
Усіма видами транспорту	10381,6	112,4	5187,1	110,4
в тому числі:				
залізничним	5693,0	116,5	4232,0	110,4
автомобільним	3936,0	111,8	827,8	120,2
водним	752,6	90,8	127,3	72,5
авіаційним	-	-	-	-

Херсонська область має вихід на узбережжя Чорного та Азовського морів, що робить перспективним вкладання коштів у розвиток рекреаційних зон. У 2010 році загальна кількість закладів тривалого перебування (санаторії, профілакторії, пансіонати, будинки та бази відпочинку) на території області склала 236, з загальною кількістю місць на місяць у період максимального розгортання 36346. За сезон 2010 року було оздоровлено 157485 осіб.

Проаналізувавши наведені макроекономічні показники Херсонської області, стан інфраструктури та найбільш розвинені сфери бізнесу можна оцінити загальний рівень інвестиційної привабливості регіону.

Розглядаючи динаміку валового регіонального продукту (табл. 1) у фактичних цінах, можна побачити стійку тенденцію до зростання, але при цьому спостерігаються значні коливання у порівнянних цінах від 11,2% зростання у 2004 році до 7% падіння у 2009 році. Падіння ВРП у останні роки можна пояснити світовими кризовими явищами, що обумовили загальний спад в економіці України. Наочно це характеризує зменшення коефіцієнта покриття експортом імпорту з 2,1 до 1,6 протягом 2010-2011 років у Херсонській області.

У період з жовтня 2010 по жовтень 2011 року середньомісячна заробітна плата зросла на 14,8% і склала 2045 грн., що є позитивним фактором з точки зору підвищення платоспроможності населення.

Аналізуючи динаміку трудових ресурсів у регіоні, можна відмітити, що найвищі темпи зростання рівня безробіття спостерігаються у категорії молоді до 35 років (4,9%) (табл. 2). Ураховуючи, що це найбільш працездатний сегмент населення та долучивши до нього значну кількість безробітних жінок і мешканців сільської місцевості, можна говорити про значний незадіяний кадровий потенціал Херсонської області.

У сфері промислового виробництва зростання спостерігається у легкій промисловості і виробництві металургійної продукції та готових металевих виробів (3,2 та 27,7 відсотків відповідно). Виробництво в інших галузях має тенденцію до спаду (табл. 3). Сільське господарство характеризується підвищенням обсягів виробництва у рослинництві та зниженням у тваринництві, однак, ураховуючи, що південь України відноситься до зони ризикового землеробства, ці тенденції можуть змінитися (табл. 4). У

будівництві обсяг виконаних робіт за січень-вересень 2011 року скоротився на 12,8% проти відповідного періоду попереднього року.

У зовнішньоекономічній сфері спостерігається зменшення частки експорту по відношенню до імпорту на 13,7%, однак позитивне сальдо у розмірі 94,3 млн. дол. зберігається.

Показники функціонування транспортних мереж (табл. 5) свідчать про нарощування обсягу перевезених вантажів і вантажообороту залізничного та автомобільного транспорту. Можна побачити суттєве падіння показників роботи водного транспорту, але враховуючи, що Херсон є крупним річковим портом, який знаходиться у дельті Дніпра, цей напрям інвестування залишається досить перспективним, за умови вирішення низки технічних проблем пов'язаних, з розчищенням та поглибленням русла ріки. Загалом, транспортна та інженерна інфраструктура Херсонської області знаходиться на належному рівні як для підтримки інвестиційних проектів спрямованих у інші галузі регіону, так і для вкладання коштів у розвиток неї самої.

Перспективним напрямом інвестування у Херсонській області є торгова мережа, роздрібний товарооборот якої за 3-й квартал 2011 року виріс на 10,2% порівняно за аналогічним періодом 2010 року. Роздрібний товарооборот ресторанного господарства навпаки, знизився на 3,9%, що знижує привабливість цього бізнесу.

У 3-му кварталі 2011 року зафіксовано зростання на 6,0% доходу від реалізації у сфері послуг порівняно з тим же періодом 2010 року, що дає змогу вважати цей напрямок інвестування досить перспективним.

Херсонська область має розгалужену структуру санаторно-курортних закладів на узбережжі Чорного та Азовського морів. Розвиток рекреаційних зон та пов'язаного з ними туристичного бізнесу є одним з найперспективніших секторів інвестування у регіоні.

Активну політику щодо підтримки сприятливого інвестиційного клімату у регіоні проводить Херсонська обласна державна адміністрація. З метою підвищення інтенсивності притоку інвестиційних ресурсів у регіон було розроблено Програму розвитку інвестиційної діяльності Херсонської області на період до 2015 року та Програму формування позитивного міжнародного іміджу Херсонської області на 2010-2011 роки.

Програма розвитку інвестиційної діяльності Херсонської області на період до 2015 року встановлює як основні завдання стимулювання ефективного залучення інвестицій; розвиток і підтримку інвестиційної діяльності технічними та адміністративними ресурсами; удосконалення системи зовнішньоекономічних зв'язків регіону. Пріоритетними напрямами реалізації програми є:

- створення умов для ефективного залучення інвестицій;
 - підвищення інвестиційної привабливості регіону;
 - розвиток зовнішньоекономічної діяльності;
 - інвестиційний розвиток інфраструктури;
 - проведення виставково-рекламної діяльності;
 - адміністративне та кадрове забезпечення регіонального регулювання інвестиційно-інноваційного менеджменту.
-

Основними завданнями Програми формування позитивного міжнародного іміджу Херсонської області на 2010-2011 роки є: інформаційна підтримка з метою впровадження додаткових механізмів залучення інвестиційного капіталу; формування позитивного іміджу регіону серед зарубіжних партнерів; формулювання та оцінка економічно перспективних ідей, формування на їх основі стандартних, у зрозумілій для інвестиційних інститутів ефективних пріоритетних проектів; формування механізму інвестування, інформування, мотивації для залучення населення як інвестора; визначення економічної ефективності та соціального ефекту інвестиційних проектів; удосконалення місцевої нормативно-правової бази інвестиційної діяльності; підтримка екологічно безпечних інвестиційних проектів, що використовують сучасні ресурсно- та енергозберігаючі технології; рейтингування та першочергова реалізація високопродуктивних інвестиційних проектів з високим соціальним ефектом.

Висновки та пропозиції. На основі проведеного аналізу стану сфери інвестування та оцінки інвестиційної привабливості Херсонської області можна зробити так висновки:

- динаміка економічного розвитку регіону має стійку тенденцію до зростання з поправкою на коливання, пов'язані зі станом економіки України в цілому та ситуацією на міжнародних ринках;
- Херсонська область відзначається поступовим зростанням доходів населення та володіє значним незайнятим кадровим потенціалом для впровадження реальних (виробничих) інвестиційних проектів;
- у регіоні достатньо розвинута інвестиційна (фінансові системи, енергозабезпечення, будівельні організації) та транспортно-інженерна інфраструктура;
- Херсонська область має досить міцні та тривалі зовнішньоекономічні зв'язки;
- найбільш перспективними напрямками інвестування у регіоні є агропромисловий комплекс, харчова та переробна галузь, машинобудівний комплекс, легка та текстильна промисловість, транспортна інфраструктура, торгова мережа, сфера послуг, рекреаційний комплекс;
- місцеві органи влади проводять активну політику сприяння розвитку підприємництва та максимальної реалізації можливостей залучення іноземних та внутрішніх інвестицій у регіон.

Таким чином, використовуючи запропоновану методику аналізу інвестиційної привабливості, можна отримати об'єктивну оцінку сильних та слабких сторін будь-якого регіону. На базі таких досліджень можливе складання рейтингу з використанням єдиних критеріїв, який дасть змогу порівняти різні регіони з точки зору ефективності вкладання інвестиційних ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Борщ Л.М. Інвестування: теорія та практика: навч. посібн. / Л.М. Борщ, С.В. Герасимова. – К.: Вид-во «Знання», 2007. – 685 с.
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]: Офіційний

- сайт. – 2011. – Режим доступу: [//www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).
3. Обласна державна адміністрація у Херсонській області [Електронний ресурс]: Офіційний сайт. – 2011. – Режим доступу: [//www.oda.kherson.ua](http://www.oda.kherson.ua).
 4. Федоренко В.Г. Інвестознавство: Підручник. – 3-тє вид., допов. – К.: МАУП, 2004. – 480с.
 5. Череп А.В. Інвестознавство: Підручник /А.В. Череп. – К.: Вид-во «Кондор», 2006. – 398 с.
 6. Щукін Б.М. Інвестування: Курс лекцій. – К.:МАУП, 2004.– 216 с.

УДК 338.45:664.7

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ РИНКУ КРУП'ЯНИХ КУЛЬТУР

Орленко О.В. – к.е.н., доцент, Міжнародний університет бізнесу і права

Постановка проблеми. Важливе місце у складі агропромислового комплексу України займає зернопромисловий комплекс, до якого належать галузі, що займаються переробкою зернових культур: борошномельно-круп'яна та комбікормова.

Круп'яна галузь відіграє провідну роль у забезпеченні населення, а також інших галузей харчової індустрії такими соціально-значущими продуктами, як крупи. Найважливішими чинниками, які впливають на територіальне розміщення підприємств з виробництва даної продукції, є споживачі і сировинні ресурси [1].

Створення круп'яного ринку – це перехід до якісно нового стану круп'яного господарства. У сучасних умовах останній виступає як об'єктивна необхідність, що дозволяє покращити забезпеченість країни зерном за рахунок власного виробництва, підвищити його ефективність. Проте орієнтація круп'яного господарства на ринкові відносини, як засіб автоматичного вирішення всіх його проблем, у найближчі роки не зможе радикально змінити стан справ у виробництві, збуті і використанні зерна, оскільки поки що в регіонах повністю не сформована база [2].

Виробництво і споживання продуктів харчування, зокрема борошна різних сортів та крупів, є однією з головних умов суспільного розвитку. На сучасному етапі в період здійснення економічних реформ продовольча проблема займає одне з провідних місць. Формування ринкових стосунків у борошномельно-круп'яній галузі ґрунтується на визначенні напрямів спеціалізації виробництва в міжрегіональному поділі праці шляхом економічної оцінки місцевих природно-економічних ресурсів, можливостей участі в обміні результатами діяльності продовольчих комплексів та умов поліпшення структури і обсягів харчування населення [3].

Україна має достатній потенціал для заготівлі продовольчого зерна, для виробництва круп. Крупи є традиційним українським продуктом, який